

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK REGISTRERING

28.01.2025

Delrapport 1. Detaljregulering for Plan 2851 for Steinnesvåg 40, Finnøy, Stavanger kommune

Svein Vatsvåg Nielsen

Innhold

Forord.....	2
Sammendrag.....	3
Registreringen.....	4
Bakgrunn.....	4
Deltagere og tidsbruk.....	6
Metode.....	6
Overflateregistrering.....	6
Visuell inspeksjon.....	6
Undersøkelsen.....	7
Resultater.....	8
Konklusjon.....	8
Referanser.....	8

Figur- og tabelliste

Forside: Mathias Friderich Rick (m.fl.). 1773. <i>Norge 99-7: Carte over Norge fra Nærøen til Lindesnæs</i> (Kartverket)	
Figur 1: Oversiktskart over planområdet (kilde: Sweco Norge AS).....	4
Figur 2: Planområdet med omkringliggende bebyggelse (Kilde: stavanger.kommune.no).....	5
Figur 3: Steinnesvåg 1905-1910 mot nordøst. (Kilde: Grafisk museum).....	5
Figur 4: Førreformatriske gravminner på Steinnes (Kilde: Kulturminnesok.no).....	6
Figur 5: Det omsøkte området mot nordøst. Foto: SVN/Smm.	7
Figur 6: Foto fra ROV video som viser en gjenstand på bunnen. Foto: SVN/Smm.	7
Tabell 1: Nøkkelinformasjon.....	3

Forord

Stavanger maritime museum skal, som fag- og forvaltningsmyndighet etter kulturminneloven, ta stilling til forholdet til automatisk fredete kulturminner og vernede skipsfunn i sjø og vassdrag som berøres av omsøkt plan.

Etter å ha mottatt en plan gjør Stavanger maritime museum en faglig vurdering om planen kan komme i konflikt med kjente og ukjente automatisk fredete kulturminner eller skipsfunn i sjø og vassdrag. I områder der det er potensiale for konflikt, kan det bli nødvendig med en arkeologisk registrering. Med automatisk fredete kulturminner menes alle kjente og ukjente kulturminner som dateres til før 1537. Med skipsfunn menes mer enn hundre år gamle båter, skipsskrog, tilbehør, last og annet som har vært ombord eller deler av slike ting.

Arkeologiske registreringer er hjemlet i Kulturminnelovens § 9, 1. ledd. Stavanger maritime museum har myndighet til å kreve å få gjennomføre arkeologisk registrering.

I denne rapporten er resultatene fra den arkeologiske registreringen presentert. Rapporten gir opplysninger om arbeidet som ble utført, hvilke typer kulturminner som ble funnet og utstrekningen av disse.

Kommune	Stavanger	Saksnummer	24.114
Navn på sak	Delrapport 1. Detaljregulering for Plan 2851 for Steinnesvåg 40, Finnøy, Stavanger kommune		
Tidsrom undersøkelse	17.09.2024	Rapport utført	Oktober 2024
Rapport ved	Svein Vatsvåg Nielsen		
Kulturminner			
Askeladden id	-	Kulturminnetype	-

Tabell 1: Nøkkelinformasjon

Sammendrag

Registreringene ved Steinnesvåg 40 på Finnøy i forbindelse med saken «Detaljregulering for Plan 2851 for Steinnesvåg 40» ble gjennomført 17. september 2024. Registrering ble gjennomført med ROV.

Det ble ikke gjort funn av fredede kulturminner under registreringen, men observasjoner gjort under kjøringen med ROV gjør at det vil være nødvendig med dykking. Nytt budsjett for 1 dag dykking ble sendt til Steinnesvågen 40 AS 24. september 2024.

Det er meldt om ikke videre tiltak i sjø fra Sweco Norge AS 17. januar 2025. Dette er ikke en konkluderende rapport for saken, og undersøkelsesplikten jf. Kulturminnelovens § 9 er ikke oppfylt.

Registreringen

Bakgrunn

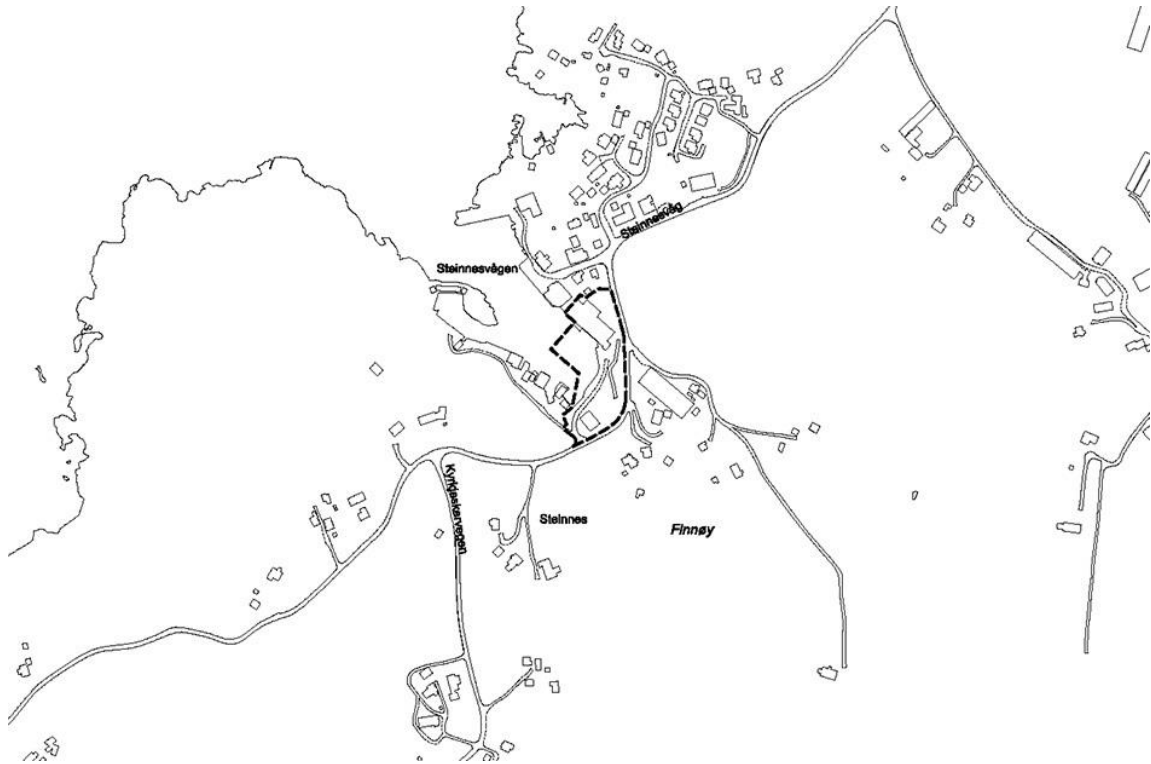
20. juni 2024 varslet Sweco Norge AS om igangsetting av reguleringsplanarbeid for Steinnesvåg 40, Finnøy i Stavanger kommune. Formålet med planen var å legge til rette for naust og båtgarasjer, forretning, lager, utvidelse av eksisterende dypvannskai, båtplasser til utleie og parkering i tilknytning til de ulike funksjonene.

Saken ble oversendt fra Rogaland fylkeskommune 25. juni 2024. Revidert kart over planområdet ble sendt til Stavanger maritime museum fra Sweco Norge AS 16. september 2024 (Figur 1). Planinitiativet, utarbeidet av Rycon AS for Steinnesvågen 40 AS, ville medføre betydelige inngrep i havbunnen innenfor planområdet. En stor del av utfylte masser i strandsonen skulle graves ut, og ny molo og kai for næringsformål etableres.

Planområdet ligger i umiddelbar nærhet til bebyggelse (Figur 2), og det har vært bosetning i dette området i lang tid (Figur 3). Stavanger maritime museum kjente ikke til kulturminner i sjø innenfor det av varslede området. Området var imidlertid generelt vurdert til å ha et potensiale for funn av hittil ukjente vernede skipsfunn og automatisk fredete kulturminner. Funn av flintdolker på gårder på vestsiden av Finnøy vitner om bosetning på øya tilbake til bronsealderen, for om lag 3500 år siden. På Steinnesvåg er det tidligere funnet, og innlevert til Arkeologisk museum i Stavanger, en jernøks fra vikingtid eller tidlig middelalder (museumsnummer S2566). Flere gravminner i området vitner også om bosetning tilbake til jernalderen (Figur 4). Skriftlige kilder vitner om bosetning tidlig på 1500-tallet, altså før reformasjonen, og fremover til i dag (Bjørkvik 1993: 270).

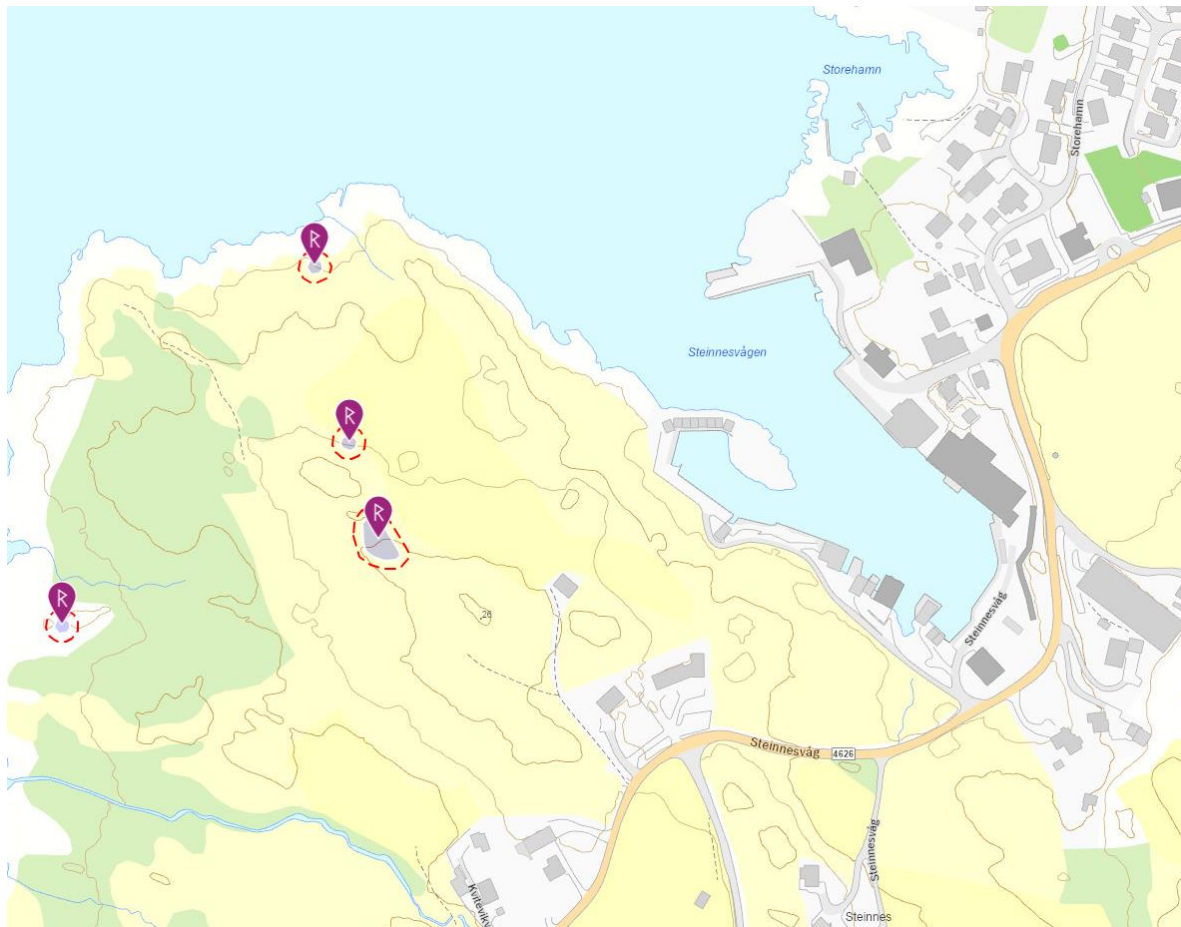
Figur 1: Oversiktskart over planområdet (kilde: Sweco Norge AS).

Figur 2. Planområdet med omkringliggende bebyggelse (Kilde: stavanger.kommune.no).

Figur 3. Steinnesvåg 1905-1910 mot nordøst. (Kilde: Grafisk museum).

Figur 4. Førreformatoriske gravminner på Steinnes (Kilde: Kulturminnesok.no).

Deltagere og tidsbruk

Registreringen ble utført tirsdag 17. september 2024 av Svein Vatsvåg Nielsen og Selma Johanne Lauvland. Undersøkelsen tok totalt 5,5 timer.

Metode

Under er en oversikt over metodikken brukt under den arkeologiske registreringen.

Overflateregistrering

Ved overflatesøk blir det gjort en systematisk gjennomgang av området for å finne fredete kulturminner som er synlige på overflaten. Eksempler på synlige kulturminner er røyser, steingarder, nausttuffer, båtstø, brygger eller fangstanlegg.

Visuell inspeksjon

En visuell inspeksjon utføres ved hjelp av en fjernstyrt undervannsfarkost (ROV) og/eller arbeidsdykk. Valg av metode avhenger av strøm- og dybdeforhold, samt tolkningen av anomalien som oppsøkes. Et arbeidsdykk krever minst 4 personer – en dykkeleder, en redningsdykker, en lineholder og en dykker. En visuell inspeksjon gjennomføres for å undersøke anomalier og påvise kulturminner innenfor et område.

Undersøkelsen

Tiltakshaver stilte med ROV, og undersøkelsen skulle danne grunnlag for vurdering om det var behov for dykking eller ikke innenfor det omsøkte området. Det ble tatt opp 11 videoer som legger grunnlaget for vurderingen av resultatene. Kjøringen ble observert direkte i felt av arkeologene fra Smm, og de ble analysert nærmere på en PC etterpå. Det var fint vær og god sikt for undersøkelsen (Figur 5 og 6).

Figur 5. Det omsøkte området mot nordøst. Foto: SVN/Smm.

Figur 6. Foto fra ROV video som viser en gjenstand på bunnen. Foto: SVN/Smm.

Resultater

Analysen i felt dekket området grundig og viste flere anomalier som kan bli identifisert som mulige arkeologiske gjenstander. Mangel på flere funn skyldes tett ålegress i området. Det vil være nødvendig med dykking for å avklare tiltakets relasjon til kulturminner på havbunnen.

Konklusjon

Det ble gjennomført en arkeologisk registrering innenfor det varslede planområdet i perioden 17.09.2024.

Det ble ikke gjort funn av automatisk fredete kulturminner eller skipsfunn, men nærmere visuell inspeksjon med dykking vil være nødvendig for å avklare forholdet tiltaket har til eventuelle kulturminner på havbunnen.

Det kan ikke konkluderes i denne rapporten om hvorvidt planen er i konflikt med fredete kulturminner. For å avklare dette kreves det en grundigere undersøkelse i felt, og da med dykking.

Referanser

Bjørkvik, Halvard 1993. *Finnøy: Gard og ætt. I. Gardane på sørdelen av Finnøy*. Finnøy kommune, Finnøy.